

Dấu hỏi lớn về dòng tiền của Grab?

08:15 29/03/2024

Sau 10 năm hoạt động tại Việt Nam, thương hiệu Grab đã có bước phát triển thần tốc để trở thành một doanh nghiệp hàng đầu trong lĩnh vực công nghệ. Tuy nhiên, Công ty TNHH Grab chưa đóng thuế thu nhập doanh nghiệp theo quy định của pháp luật, đồng thời Công ty TNHH Grab tại Việt Nam còn nhiều lần chuyển tiền về công ty mẹ ở nước ngoài.

Grab chưa nộp thuế thu nhập doanh nghiệp

Mặc dù, Công ty TNHH Grab góp vốn chủ sở hữu chỉ 20 tỷ đồng, song Công ty vẫn có nguồn vốn “khủng” để hoạt động - chủ yếu đến từ các khoản cho vay không lãi suất của Công ty GrabTaxi Holdings Pte Ltd (trụ sở ở Singapore) và Grab Inc (trụ sở tại Cayman Island, nước Anh). Báo cáo tài chính các năm của Grab thể hiện hai công ty này là “công ty liên quan”.

Grab Việt Nam có hoạt động đáng chú ý là việc ông Nguyễn Tuấn Anh trước đây là Chủ tịch Hội đồng thành viên (sau này chuyển nhượng vốn cho bà Lý Thụy Bích Huyền) góp vốn 10,2 tỷ đồng, đủ để nắm tỷ lệ sở hữu 51%, sau đó cả hai người này đều vay lại Công ty TNHH Grab đúng số tiền đã góp vốn đó. Đây là hai cá nhân còn khá trẻ, bà Bích Huyền chỉ là lãnh đạo cấp thấp của Grab Việt Nam (Trưởng phòng Kinh doanh).

Cơ sở nào để GrabTaxi Holdings Pte. Ltd và Grab Inc cho vay vài nghìn tỷ đồng không lãi suất để vận hành một công ty càng kinh doanh càng lỗ?

Grab đang chiếm lĩnh vị thế hàng đầu trong lĩnh vực xe công nghệ tại Việt Nam. Ảnh: KT

Nếu như cuối năm 2018, tổng giá trị khoản vay là 2.705 tỷ đồng thì sang năm 2019, con số tăng lên 5.711 tỷ đồng, năm 2020 là 5.189 tỷ đồng, năm 2021 là 4.278 tỷ đồng và cuối năm 2022 là 4.388 tỷ đồng.

Với nguồn vốn dồi dào, lại không phải trả lãi suất, Grab Việt Nam tung ra nhiều chương trình khuyến mãi, thúc đẩy bán hàng nên doanh thu tăng trưởng mạnh mẽ qua các năm. Tuy nhiên, chi phí bán hàng và chi phí quản lý doanh nghiệp rất lớn đã khiến Grab liên tục thua lỗ. Giai đoạn 2018 - 2022, chi phí lần lượt là 1.816 tỷ đồng, 3.145 tỷ đồng, 2.280 tỷ đồng, 2.339 tỷ đồng và 3.722 tỷ đồng.

Grab Việt Nam chưa nộp khoản thuế thu nhập doanh nghiệp là 20% do quy định, nếu doanh nghiệp thua lỗ thì không phải nộp thuế thu nhập doanh nghiệp. Khi nào có lãi thì được kết chuyển lỗ từ các năm trước sang, trong thời hạn tối đa 5 năm.

Vì thế, trong suốt 10 năm hoạt động tại Việt Nam (thành lập tháng 2/2014), chỉ có 2 năm Grab có lãi là năm 2020 (lãi 243,4 tỷ đồng) và năm 2022 (lãi 329 tỷ đồng). Báo cáo lưu chuyển tiền tệ của doanh nghiệp trong 5 năm gần đây (2018 - 2022) cho thấy, doanh nghiệp không phải nộp một đồng thuế thu nhập doanh nghiệp nào.

Bình luận về việc này, Luật sư Nguyễn Thế Truyền, Giám đốc Công ty Luật hợp danh Thiên Thanh, cho biết: *"Grab Việt Nam không phải công ty đại chúng nên*

không có nghĩa vụ công khai báo cáo tài chính hàng năm. Grab cũng không thuộc đối tượng doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài (ban đầu là công ty 100% sở hữu của người Việt, sau đó nhà đầu tư nội chuyển nhượng cổ phần cho nhà đầu tư nước ngoài và nhà đầu tư nước ngoài hiện nắm dưới 51% cổ phần) nên không phải xin giấy phép đầu tư, không thuộc diện bắt buộc phải kiểm toán hàng năm. Đây là lý do khó kiểm soát hoạt động của doanh nghiệp này”.

Chuyển tiền ra nước ngoài có đúng luật?

Đáng lưu ý, một số tiền khá lớn gọi là “phí quản lý”, “phí bản quyền”, “phải trả khác” được Grab Việt Nam trả cho GrabTaxi Holdings Pte. Ltd và Grab Inc, lên đến hàng trăm tỷ đồng. Đơn cử, năm 2019, phí bản quyền phải trả là 25 tỷ đồng; năm 2021, phí bản quyền là 67,58 tỷ đồng, ngoài ra còn có phí quản lý 314,4 tỷ đồng và phải trả khác 37 tỷ đồng...

Thống lĩnh thị trường gọi xe công nghệ, song Grab Việt Nam liên tục báo lỗ. Ảnh: KT

Báo cáo tài chính của Grab Việt Nam cho thấy, hiện Công ty chỉ nộp một số khoản thuế gồm: thuế giá trị gia tăng, thuế thu nhập cá nhân, thuế nhà thầu nước ngoài, thuế trả hộ tài xế. Theo đà tăng trưởng “thần tốc” của Grab, các khoản thuế này tăng nhanh qua các năm: Năm 2017 là 198 tỷ đồng, năm 2019 là 814 tỷ đồng, năm 2021 là 1.035 tỷ đồng... Về bản chất, đây là những khoản thuế có tính chất thu hộ do Grab thu từ khách hàng, tài xế, nhân viên, nhà thầu rồi nộp cho cơ quan thuế Việt Nam.

Kinh doanh thường xuyên thua lỗ nhưng Grab Việt Nam vẫn chuyển hàng trăm tỷ đồng phí bản quyền, phí quản lý, phải trả khác ra nước ngoài cho GrabTaxi Holdings Pte. Ltd và Grab Inc.

Theo một chuyên gia kiểm toán, việc Grab Việt Nam chuyển hàng trăm tỷ đồng về cho công ty mẹ hoặc công ty liên quan trong khi thua lỗ nặng nề là một dấu hiệu đáng chú ý.

"Việc chuyển một số tiền lớn ra khỏi công ty liên quan đến thu nhập chịu thuế của doanh nghiệp, nên cần làm rõ những khoản đó có hợp lý, hợp lệ không? Cơ quan thuế có ý kiến gì khi thanh kiểm tra công ty này không? Chuyện doanh nghiệp chuyển vay ngoại hối về và chuyển tiền ra ngoài, ngân hàng quản lý thế nào?", vị chuyên gia này cho biết.

(Còn nữa)

Lê Vũ